

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
12. 07. 2013 do
13. 07. 2013

Število objav: 7
Tiskani mediji: 3
Splet: 0
Radijske postaje: 4
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Seznam objav v zbirki:

		Naslov	Tango festival	
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Primorski val; 0	11:00	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Regijske novice, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 3	Avtor	Rupnik Metka		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Obisk kulturnega ministra	
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Radio Koper; 45000	17:30	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Primorski dnevnik, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 4	Avtor	Uršič Nataša		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Baletno-glasbeni tango dogodek v Idriji	
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Radio Odmev; 9000	16:15	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Odmevno, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 5	Avtor	Rupnik Metka		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Festivalsko poletje v kriznih časih	
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Radio Slovenija 1; 144000	17:04	Trajanje: 55 min
	Rubrika / Datum	Studio ob 17-ih, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 6	Avtor	Štukelj Cusma Anamarija		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	V Rogatcu že 15. Likof na taberhi	
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Rogaške novice; 0	Stran: 4	Površina: 115 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 17	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	zavenele srednjeveške balade	
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Sočasnik; 0	Stran: 35	Površina: 144 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 12. 07. 2013		
Stran v zbirki 18	Avtor	Rutar Milica		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Vipolže so ambiciozna naložba	
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Primorske novice; 53000	Stran: 3	Površina: 64 cm ²
	Rubrika / Datum	Na kratko, 13. 07. 2013		
Stran v zbirki 19	Avtor	K. F.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Tango festival

RADIO PRIMORSKI VAL, 12.07.2013, REGIJSKE NOVICE, 11.00

Drevi se bo na dvorišču idrijskega gradu, v primeru dežja pa v dvorani Gimnazije Jurija Vege Idrija, v okviru Grajskih večerov zgodil že 12. Tango festival, ki ga organizira idrijsko Društvo glasbenikov in ljubiteljev glasbe v sodelovanju z izpostavo **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** Idrija in Občino Idrija. Obeta se večer za glasbene in plesne sladokusce.

METKA RUPNIK: Letošnji Tango festival bo obiskovalcem Grajskih večerov ponudil baletno-glasbeno predstavo plesalcev SNG Opera in balet Ljubljana, ob živi glasbeni spremljavi idrijskega harmonikarja Marka Hatlaka in skupine Funtango. V prvem delu predstave bodo baletniki odplesali nekaj glasbenih tem iz klasične in sodobne glasbene literature, v drugem pa, med drugim tudi balet Tango za Rahmaninova, umetniški užitek, ki se ponudi ob pogledu na skoraj akrobatske plesne kombinacije izurjenih teles plesalcev ljubljanskega baletnega ansambla. Zadnje tri letošnje ponovitve v že prenovljeni Operi so obiskovalci popolnoma napolnili in z dolgim skandiranjem nagradili baletnike in glasbenike. Balet Pet tangov – Five Tangos svetovno uveljavljenega koreografa Hansa van Manena, ki ga ljubljanski baletni ansambel ob spremljavi glasbene skupine Marko Hatlak & Funtango odpleše v drugem delu baletnega večera, pa je umetnikova po svetu največkrat izvedena mojstrovina, ki je v preteklosti povzročila kar manjšo plesno revolucijo. Leta 1977 si je koreograf na glasbo argentinskega mojstra tanga Astorja Piazzolle Pet tangov za bando neon in spremljavo privoščil prestop z visokih pet plesnih čevljev v klasične baletne copate ter ustvaril balet za 7 parov ali štirinajst plesalcev. Boštjan Peternel, Društvo glasbenikov in ljubiteljev glasbe.

BOŠTJAN PETERNEL: Sem to videl dvakrat v živo in fenomenalno. Se pravi sem takrat, ko sem to videl ta drugič, sem se pa odločil, da je to treba pripeljati v Idrijo, da je to za našo publiko zvesto, ki hodi na Tango festival, si mislim, da bo en balzam in da združimo glasbo in balet, ki po mojem v Idriji nismo gostili nekih baletnih predstav še, lahko, da se motim, nisem zaznal tega, ampak zgodilo se bo in upam, da bo to uspelo in bo ta naša publika, ki hodi na festival, več kot zadovoljna.

RUPNIK: Baletno glasbeni tango dogodek v okviru Tango festivala v Idriji, ki so ga snovalci naslovili Klasika in tango, se bo začel drevi ob 21h.

Obisk kulturnega ministra

RA KOPER, 12.07.2013, PRIMORSKI DNEVNIK, 17.30

Na povabilo župana Mateja Arčona je Goriško namreč danes obiskal minister za kulturo Uroš Grilc. V Novi Gorici si je ogledal tri največje kulturne ustanove: Goriški muzej, Knjižnico Franceta Bevka in Slovensko narodno gledališče. Osrednji del obiska pa je bil namenjen srečanju s predstavniki slovenskih društev, ki delujejo na področju kulture v Gorici v Italiji. Nataša Uršič.

NATAŠA URŠIČ: Minister Grilc se je v Gorici srečal s številnimi predstavniki slovenskih kulturnih društev, z njimi se je pogovarjal o možnostih, kako odpreti čim širši krog dialoga za boljše sodelovanje med kulturnimi institucijami v Sloveniji in slovenskimi društvi v Italiji, dogovorili so se za nekatere konkretne oblike.

UROŠ GRILC: Kar zadeva **Javni sklad za kulturne dejavnosti** bo direktor obiskal v kratkem ta društva in se z njim dogovoril o bolj sistematičnem in dolgotrajnem sodelovanju, dolgoročnem sodelovanju zlasti na tistih področjih, kjer mreža kulturnih društev v matični državi deluje zelo močno, se pravi, kar zadeva zborovsko umetnost, kar zadeva glasbo, kar zadeva ples in folkloro. Na nek način je to vendarle interes, da se tako dejavnost društev v Sloveniji izdatneje promovira v tem koncu in seveda tudi obratno.

URŠIČ: Minister Grilc je na pobudo zamejcev zagotovil tudi možnost za gostovanja kakovostnejših slovenskih gledaliških produkcij v kulturnem domu v Gorici, hkrati pa je tamkajšnjim Slovencem zagotovil, da se bo načrtovani projekt filmske vzgoje, ki je zajet v Nacionalnemu programu za kulturo, razširil na širši slovenski kulturni prostor, tudi na Goriško.

Baletno–glasbeni tango dogodek v Idriji

RADIO ODMEV, 12.07.2013, ODMEVNO, 16.15

Drevi se bo na dvorišču idrijskega gradu, v primeru dežja pa v dvorani Gimnazije Jurija Vege Idrija, v okviru Grajskih večerov zgodil že 12. Tango festival, ki ga organizira idrijsko Društvo glasbenikov in ljubiteljev glasbe v sodelovanju z izpostavo **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** Idrija in Občino Idrija. Obeta se večer za glasbene in plesne sladokusce.

METKA RUPNIK: Letošnji Tango festival bo obiskovalcem Grajskih večerov ponudil baletno–glasbeno predstavo plesalcev SNG Opera in balet Ljubljana, ob živi glasbeni spremljavi idrijskega harmonikarja Marka Hatlaka in skupine Funtango. V prvem delu predstave bodo baletniki odplesali nekaj glasbenih tem iz klasične in sodobne glasbene literature, v drugem pa, med drugim tudi balet Tango za Rahmaninova, umetniški užitek, ki se ponudi ob pogledu na skoraj akrobatske plesne kombinacije izurjenih teles plesalcev ljubljanskega baletnega ansambla. Zadnje tri letošnje ponovitve v že prenovljeni Operi so obiskovalci popolnoma napolnili in z dolgim skandiranjem nagradili baletnike in glasbenike. Balet Pet tangov – Five Tangos svetovno uveljavljenega koreografa Hansa van Manena, ki ga ljubljanski baletni ansambel ob spremljavi glasbene skupine Marko Hatlak & Funtango odpleše v drugem delu baletnega večera, pa je umetnikova po svetu največkrat izvedena mojstrovina, ki je v preteklosti povzročila kar manjšo plesno revolucijo. Leta 1977 si je koreograf na glasbo argentinskega mojstra tanga Astorja Piazzolle Pet tangov za bando neon in spremljavo privoščil prestop z visokih pet plesnih čevljev v klasične baletne copate ter ustvaril balet za 7 parov ali štirinajst plesalcev. Boštjan Peternel, Društvo glasbenikov in ljubiteljev glasbe.

BOŠTJAN PETERNEL: Sem to videl dvakrat v živo in fenomenalno. Se pravi sem takrat, ko sem to videl ta drugič, sem se pa odločil, da je to treba pripeljati v Idrijo, da je to za našo publiko zvesto, ki hodi na Tango festival, si mislim, da bo en balzam in da združimo glasbo in balet, ki po mojem v Idriji nismo gostili nekih baletnih predstav še, lahko, da se motim, nisem zaznal tega, ampak zgodilo se bo in upam, da bo to uspelo in bo ta naša publika, ki hodi na festival, več kot zadovoljna.

RUPNIK: Baletno–glasbeni tango dogodek v okviru Tango festivala v Idriji, ki so ga snovalci naslovlili Klasika in tango, se bo začel drevi ob 21h.

Festivalsko poletje v kriznih časih

RADIO SLOVENIJA 1, 12. 07. 2013, STUDIO OB 17H, 17:04

ANAMARIJA ŠTUKELJ CUSMA (voditeljica): Lepo pozdravljeni, spoštovani poslušalke in poslušalci. Kulturni utrip mestnih središč v poletnem času bogatijo številne prireditve. Med njimi imajo posebno poletni festivali, ki z raznovrstnimi programi skrbijo za širjenje obzorij in dvigovanje kulturne zavesti. V današnjih časih pa se umetniški vodje festivalov vedno bolj soočajo tudi s tem, kako z manj sredstvi doseči več, ali ostati na isti kakovostni ravni. Mnogim še vedno uspeva, drugim ne. Tako letos ne bo festivala Kluže, ki je enajst let pomagal pri razvoju kulturnega turizma na bovškem. O programih festivalov, problematiki njihovega financiranja in o pomenu, ki jih imajo za kulturno in duhovno rast obiskovalcev, se bomo pogovarjali v današnji oddaji Studio ob sedemnajstih, ki jo povezujem Anamarija Štukelj Cusma. Z mano v studiu so: Klemen Ramovš, direktor in umetniški vodja festivala Seviqč Brežice, Domen Marinčič, umetniški vodja Festivala Radovljica in Niko Houška, umetniški vodja poletnih koncertov v Mestnem muzeju, ter glasbenih večerov v Paviljonu na Kongresnem trgu. Tudi predstavnik oziroma direktor Glasbenega menedžmenta Impulz. Za našo oddajo so spregovorili tudi Darko Brlek, direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana, Brigita Pavlič, direktorica Festivala Maribor, Jasna Nadles, umetniški vodja Festivala Tartini in Janoš Kern, direktor ustanove Imago Sloveniae in vodja Poletja v Stari Ljubljani in Poletja Imago Sloveniae. Njihova razmišljanja bomo predstavili tekom oddaje. Spoštovani gostje v studiu, lep dober dan voščim.

KLEMEN RAMOVŠ (direktor in umetniški vodja festivala Seviqč Brežice): Dober dan.

DOMEN MARINČIČ (umetniški vodja Festivala Radovljica): Dober dan.

NIKO HOUŠKA(umetniški vodja poletnih koncertov v Mestnem muzeju in glasbenih večerov v Paviljonu na Kongresnem trgu.

ŠTUKELJ CUSMA: Predlagam, da najprej prisluhnemo pogovoru z Brigito Pavlič, direktorico Festivala Maribor. Ta bo o festivalu, ta festival bo v Mariboru potekal od 5. do 13. septembra. Brigita Pavlič, ustvarjalno vodilo Festivala Maribor je že od nekdaj, letos pa verjetno še posebej, z manj sredstvi doseči več. Nam lahko predstavite letošnje izzive pri pripravi programa in potem tudi sodelovanja, ki vam bodo omogočila, da program obdržite na kakovostni ravni?

BRIGITA PAVLIČ (direktorica Festivala Maribor): No, bom začela pri izzivih. Torej, letošnja splošna in še posebej mariborska situacija je, v bistvu, kot nek velik slon sredi naše festivalske pisarne, ki se ga pa trudimo ignorirat. Ker je, pač, festival pred vrati in je potrebno delat s polno paro in ne preprosto prestrašeno čakati kaj se bo zgodilo. V tej zvezi je največji izziv vzpostava kriznega menedžmenta, kar pomeni, da smo, žal, delno spremenili programski koncept. Potrebno je bilo sprejemati določene kompromise predvsem glede lastne produkcije. Lastna produkcija je, kot vemo, dražja. Dalje, več je vaj, daljše je bivanje umetnikov v Mariboru. Torej ta laboratorijski način dela, ki je bil značilen za naš festival, smo zelo močno okrnili v letošnjem letu. Manj je tudi koncertov srednjega programa, manj prireditev spremljevalnega programa. Tukaj nam je, žal, recimo, predvsem za delavnice kreativnega pisanja v in o kulturi, ki smo so se v zadnjih letih zelo lepo prijele. Reducirali smo celo pri dvoranah, torej izbiramo dvorane, kjer ne plačujemo oderuških najemnin. Opravka smo si dali celo z avtorskimi pravicami in z najemom instrumentov. Skratka, reducirali, reducirali, reducirali. Kar je, v bistvu, največji letošnji izziv. Gre pa za nujno rešitev, da ohranimo festival. Potrebujemo namreč kontinuiteto, če ne drugega, zaradi evropskih razpisov. In, torej, morali smo do absolutnega maksimuma zmanjšati stroške in obenem ohraniti kvaliteto. Se pravi, kako pojediti slona po grižljajih, v tem smislu je tudi letošnji slogan festivala, Manj je več. Manj je več, kot ste sama dejala, je v bistvu nekje naša stalna deviza v smislu glasbene estetike, letos pa tudi v smislu finančne anestezije, neestetike, finančne kome, po domače povedano. Sicer pa

financiranje Festivala Maribor je izjemno problematično. Torej, med leti 2–8 in 2–12 smo bili iz javnih sredstev financirani izključno iz postavke kasneje iz Zavoda evropska kulturna prestolnica. V mestnem mariborskem proračunu in na Ministrstvu za kulturo nismo bili zajeti, torej to naj bi se reševalo letos. Se pa, seveda, ni rešilo, skratka ministrstvo nas letos ne sofinancira, ne sofinancirajo osrednjega programa, pač pa dva koncerta iz našega celoletnega programskega sklopa družbeno koristnih prireditev, ki jim pravimo Festival za Maribor. Torej tam financira Ministrstvo za kulturo dve, dva koncerta. Mestna občina Maribor, tukaj pa smo odvisni od razpisov. Ti razpisi pa še tečejo, kar pomeni, da bodo rezultati, ne vem, verjetno šele po našem festivalu, z drugimi besedami, zaenkrat še nismo prejeli niti centa javnih sredstev in tudi ne vemo kako se bo letošnje leto izteklo. Prav zaradi tega je ta krizni menedžment in manjšanje stroškov v letošnjem letu, tudi več, za več kot 50 procentov.

ŠTUKELJ CUSMA: Tako, to je bil pogovor z Brigito Pavlič, direktorico Festivala Maribor. Spoštovani gostje v studiu, kakšen komentar na povedano? Domen Marinčič, vi ste spremljali že vrsto let tudi ta festival in ga nekako z odobravanjem, ne, nekako tudi sprejemate.

MARINČIČ: Ja, seveda in to situacijo doživljam kot zelo tragično, a ne. Še posebej, kot je, kot smo slišali, ne, zaradi lastne produkcije festivala, ne. Ker to je, v bistvu, ena od glavnih sploh stvari, včasih to pozabljamo, pri festivalih. Festivali so nastali, a ne, kot neka taka neformalna druženja glasbenikov v poletnem času. Se pravi, zunaj teh turnej, a ne. Danes je to čisto drugače, a ne, festivali so enako kot med letom, a ne, pač, ljudje, umetniški vodje nakupujejo po Evropi razne programe in jih potem predstavljajo svoji publiki, a ne. Ampak tisto bistveno poslanstvo festivalov bi pa, po mojem osebnem mnenju, moralo bit ravno ta lastna produkcija, se pravi stvari, ki se ne zgodijo nikjer drugje, ampak, ki se zgodijo prav na tem festivalu. Se pravi, programi, ki so, ki nastajajo posebej za festival, ki se pripravijo na festivalu in kot smo slišali, to je ravno ta stvar, ki je dražja, ne. Ker drugače se ujamemo v, ne vem, kolk, pač ponavljanje enih in istih prežvečenih programov, zasedb in tako naprej.

ŠTUKELJ CUSMA: Klemen Ramovš, vi se strinjate s tem, da je, recimo, ena specifika oziroma ena prednost na festivalu tudi to, da so programi, ki so, ki se predstavljajo unikatno samo na tem festivalu.

RAMOVŠ: Ja, to je izredno pomembno. Zdaj, vsak festival mora delat tud na svoji identiteti, ne. Se pravi, da to ni samo kopija nečesa, kar bi bilo, ne, in kar je, pravzaprav, na nek način dokaj enostavno, ne. Ker ponudbe je ogromno, ne. Ker prihajamo zdaj do tega, ne, kriza, ja, seveda, je kriza, ampak ne samo v Sloveniji. Kriza je še marsikje drugje, vsaj polovica Evrope ima hude težave s tem. In potem, seveda, vsak, ne, tako kot je kolegica Brigita rekla, ne, krči, krči, krči, ne, in seveda izpodbija tisto osnovno kar ti daje identiteto, ne. Zdaj, recimo, pri našem festivalu Seviqč Brežice, pravzaprav imamo letos spet nekako srečo, da smo pridobili evropska sredstva, projekt Pur–pur nas dela pet producentov iz Avstrije, Hrvaške, Francije, Slovenije in iz Italije. Adlibitum, kot, iz Beljaka, potem Festival Kvarner iz Opatije, Associazione Arezzo, iz Arezza in New European Opera iz Pariza, ne. To se pravi, pomembni partnerji. Fokusirali smo se na opere Josepha Haydna, ki je po tem svojem opusu malo manj znan. In ta projekt Pur – Pur, saj en del tega, pravzaprav, je imela ljubljanska publika priložnost slišat na otvoritvi Festivala Ljubljana. Ampak, v bistvu, glavni del je pa to kar se vrti na, na, pač, tem peterokotniku, ne. Potem, recimo, razvijamo poseben edukativni del, Musica Locopolitana iz nekih relativno promocijsko omejenih mednarodnih, sicer mednarodnih tečajev, pravzaprav zdaj to poskušamo povezati s širšo regijo jugovzhodne Evrope, ne. Tukaj, mogoče, imam tud jaz nekaj sreče, da sem znotraj našega združenja koordinator za jugovzhodno Evropo. In na tem področju razvijamo še nekatere druge programe. To Musico Locopolitano smo zdaj, seveda, kot same mojstrske tečaje vsebinsko, programsko razširili. To pravzaprav zdaj ni nekaj samo za slovenski trg, ampak je, pravzaprav, povezujemo širše področje in pa, seveda, nehote, potem, a ne, ko smo to razvijal, ne, sicer sama Musica Locopolitana bo letos konec avgusta, ne. Ampak nehote, ne, potem, ko padejo ideje, ne, to širimo, ne. Moram pa reči, a ne, da je v Škofji Loki izjemno dobro sodelovanje, ne. Ne samo z občino, ne, ampak tudi z lokalnim turizmom, z lokalno kulturno sceno, tukaj predvsem Janez Jocif na

Javnem skladu, **JSKD**, občinska izpostava, območna izpostava Škofja Loka in glasbena šola, ne. To tukaj, to je res en tak produkcijski korpus, ne, da bo to, verjetno, letos bomo naredili v tej smeri prve nove korake, ampak v naslednjih letih bo to pravzaprav ena močna obogatitev tako scene, kot seveda pozicije Slovenije v, na mednarodnem zemljevidu, ne. Tako, da to, ja, to se strinjam, ne, te produkcije so izjemno pomembne in se strinjam, da imamo mi še kar srečo.

ŠTUKELJ CUSMA: Mhm, mhm. No, vi Klemen Ramovš ste, seveda, pred več kot tridesetimi leti začeli na noge, nekako postavljati Festival Radovljica. Zdaj zelo uspešno peljete naprej festival Seviqč Brežice. Festival Radovljica pa, seveda, ima svoje življenje, živi naprej, je zelo vpet v svojo lokalno okolje. Domen Marinčič, vi ste njegov umetniški vodja tudi že kar nekaj let. Kako, recimo, vi izbirate programe in s kakšnimi izzivi se pa vi soočate vsako leto, ko se odločate za programe.

MARINČIČ: Ja, za nas je res zelo pomembna ta, ta lokalna vpetost, bolj kot karkoli družga, ne. In tukaj sem zelo, imam, sem zelo neodvisen programsko, se pravi, jaz tako, bi rekel, preprosto rečem, res, lahko izbiram tiste stvari, ki so meni osebno všeč. In jaz mislim, da to je tud, bi moralo bit naloga umetniškega vodje. Ne pa, da se pokorava tistim, ne vem, preveč sodelovanj bi bilo zame zelo naporno, ne. Ker bi moral na vseh področjih potem sklepat kompromise. In nekako sestavljam program tako, zdaj, recimo, Festival Radovljica, včasih nekateri rečejo, festival stare glasbe, potem ja, saj v Radovljici je pa ta festival baročne glasbe. To že dolgo ni več res, a ne. Nekako imamo čim širšo paleto, letos celo od glasbe stare Grčije do sodobne glasbe. Se pravi, od šestega stoletja pred našim štetjem do 21. stoletja. In, nekako samo, posebnost je pa ta, v bistvu, ekskluzivnost. Jaz se izogibam temu klasičnemu »mainstreamu« in seveda je veliko stare glasbe, veliko je starih inštrumentov in tako naprej. Ampak sploh ne izključno, a ne. To so, nekaj, stvari, ki so nekaj povezane, vsak koncert je drugačen, poskušam izbrat čimbolj različne zasedbe, čimbolj različen repertoar in tko, zdaj imamo že, že dolgo vrsto let vedno deset koncertov in tudi letos je, je enako.

ŠTUKELJ CUSMA: Kako je pa s financiranjem? Se s kakšnimi težavami oziroma izzivi se na tem področju soočate?

MARINČIČ: Ja, težave so precejšnje. Jaz sem začel pred sedmimi leti in v bistvu, najprej je bilo zame težko, ker sem moral, seveda, vso to, na vse to delo se navadit in je bilo zelo naporno, a ne. In potem je človek pričakoval, da bo mogoče lažje, ampak žal, žal ni. Se pravi, z vsem tem zdaj, kot smo slišali, naš festival je nastal, letos je že 31-o leto. In v bistvu z vsem tem kapitalom bi bilo možno narest še marsikaj več. Se pravi, z, ampak potem tukaj manjka ravno tisto malo denarja, govorim o zelo majhnih vsotah, ki, kjer bi z malenkost več, dobili bistveno več, a ne. Čisto preprosto. In tako, pa, pač, ostane v nekih okvirih, recimo, prej sem omenil lastno produkcijo, a ne. Tud, ne vem, ne spomnim se, mislim, da je bilo lani, tako rekoč polovica koncertov je nastala posebej za festival, tudi, se pravi, tud tujih umetnikov, so se prvič sestavili v tej zasedbi skupaj. Saj mogoče potem zdaj še naprej tako igrajo, ampak, no, letos je, štiri programi so nekako nastali posebej za festival in to je, to je še kar pomembno. Ampak, možno bi bilo na tem področju, recimo, naredit še precej več. Tukaj smo šli nekaj, nekaj malo nazaj, a ne. To se ljudje ne, ne zavedajo ko, ko mislijo, da, ja, bo pa tako rekoč, recimo, manj, če bo manj denarja za glasbo, preprosto ni mogoče sestavit projekta, ni mogoče izvest skladbe z več kot, ne vem, dvema glasbenikoma. Ljudje morajo, se pravi, so recimo, nekje zaposleni, morajo, morajo z različnimi projekti služiti svoje honorarje in potem jih je nemogoče dobiti na redne vaje, ne vem, tudi, tudi za en projekt in tako naprej, ker je treba, seveda, če govorimo o profesionalni sferi, a ne, jih je treba tudi primerno plačat. In potem, nekako, vse skupaj potiskamo v neko tako al volonterstvo al pa amaterizem.

ŠTUKELJ CUSMA: Mhm. No, v Ljubljani, če morda zdaj malce pogledamo še Ljubljano, ne, tukaj imamo predstavnika, umetniškega vodjo dveh manjših festivalov, serij koncertov. Gospod Niko Houška, vi nekako ste našli neko svoje mesto poleg Festivala Ljubljana, ki recimo ima velike dogodke, recimo Imago Sloveniae, ampak tudi za ta, manjše serije koncertov se najde mesto in ste zelo uspešno, se mi zdi, že kar

pripravljate poletne koncerte v Mestnem muzeju in pa Glasbene večer v Paviljonu na Kongresnem trgu. Mogoče najprej malce predstavimo.

HOUŠKA: Tako je. V bistvu naša primarna dejavnost, v bistvu, ni festivalska. Preko leta je Glasbena agencija Impulz, v bistvu, aktivna kot producent, kot soorganizator drugim kulturnim organizatorjem in tako dalje. V poletnem času pa imamo dejansko kar nekaj takih serij, v bistvu so to bolj koncertne serije, ki potekajo po različnih mestih Slovenije. Dva taka sta, dve takšni seriji sta v Ljubljani, tako kot ste omenili, ena je serija poletnih koncertov v atriju Mestnega muzeja, ki bo letos že deveto leto. Ta druga, podobna serija, programsko gledano malce drugačna je, poteka v Paviljonu na Kongresnem trgu, letos že tretje leto. Podobna serija poteka tudi v Kopru, v Taverni, letos že šesto leto. Tukaj gre za nekako drugačno programsko usmeritev, kot jo imasta kolega, ker je v bistvu tudi drugačen namen bil v osnovi pri, pri zasnovi teh projektov. Zdaj, ko sem zdaj medtem ko ste govorili, sem razmišljal kaj je blo, kaj je bil povezov, kaj povezuje vse te moje projekte, recimo, te tri, katere sem zdaj omenil. V bistvu ravno to, da smo s temi projekti obujali neke nove lokacije, v bistvu vse tri lokacije so, smo jih poskušali s temi glasbenimi programi aktivirati. Mestni muzej Ljubljana je bil do leta 2005, takrat ravno v obnovi in v bistvu, mi smo, tudi predstavili so precejšen del tukaj na Gosposko 15 in v bistvu moja ideja takrat je bila, da bi, v bistvu, ljudi spravili na to novo lokacijo Mestnega muzeja Ljubljana, skratka, na Gosposko 15, ki leži poleg Križank, čim več ljudi. Dejansko, muzej se je takrat ubadal z velikimi problemi. Prvič, ljudje takrat niso točno vedeli kje je mestni muzej, niso imeli niti stalne zbirke še, ta je prišla šele pol, mislim, da 2006 v Mestni muzej. Skratka, nič se tam ni dogajalo. In to je bil en prvih takih konkretnih projektov, ki smo jih takrat v poletju zagnali. Osnova je bila tudi ta, pač, meni se zdi, da je zelo pomembno, da navadimo ljudi na neko dogajanje, zato smo se takrat odločili, da bodo koncerti vedno ob določenih dnevih. Takrat smo se odločili za četrte. In moram reči, da se je že po, praktično, po dveh koncertih se je zadeva izredno prijela. Nekaj podobnega se je potem kasneje dogajalo v Paviljonu na Kongresnem trgu, pred tremi leti. Kot se, verjetno, vsi spomnite, Kongresni trg je bil razdejan, nekaj časa, v obnovi, garaža se je gradila spodaj. Primorani so bili med to obnovo Kongresnega trga, Paviljon prestaviti s severnega dela Zveze, parka Zvezde na južnega, zato, ker tam, pač, bila luknja. In jaz sem velikokrat hodil okoli tega paviljona in sem si rekel, ta paviljon lahko morda zdaj aktiviramo. V bistvu lahko dobi ponovno funkcijo, ki jo je imel včasih. Ker prej je bil totalno neuporaben, ker je cesta, na severnem delu parka je glasna. In paviljon dolgo časa, mnogo let ni imel nikakršne funkcije. No, skratka, na južnem delu smo ga potem aktivirali in ponovno se je zadeva takoj prijela. Seveda, glede na samo lokacijo in tako dalje, pride v poštev tudi primeren program. Zato imamo na vseh teh lokacijah zelo različne programe. Jaz ne morem tukaj delat klasične glasbe. To so programi, ki so recimo v smeri, to so zabavni programi, ki so tematski, recimo, šanson, etno glasba določena, popevke, nekoč se približamo tudi glasbi takšni, kakršno so izvajali pred, ne vem, leta dvajset, 1920, tam od Straussa, recimo, do filmske glasbe in tako dalje, popevke in tako dalje. Skratka, gre za take programe, ki so kvalitetni, za tem stojimo, za kvaliteto, ampak, ki so primerni za takšno lokacijo, recimo, ne. In, pač, to, to dejansko serija, ki ima svojo funkcijo. Nekaj podobnega smo tud v Kopru delali. Ne da bi oživljali Taverno, kjer se ti koncerti dogajajo, ampak takrat je bil, se je Koper ubadal z velikim problemom, da se v Kopru nič ni dogajalo. In ko smo, ko sem se nekoč enkrat pogovarjal z ljudmi z občine, sem jim omenil pozitivno izkušnjo iz Mestnega muzeja iz Ljubljane, in moram reči, da sem bil zelo presenečen, da so takoj zagrabili. To se mi je, namreč, redko kdaj dogajalo po Sloveniji, da so prepoznali v nekem takem majhnem projektu, neko zanimivost. In, tisto leto smo štartali, zdaj to šest let nazaj, podoben koncept kot v Ljubljani, bili so takrat petki, celo poletje. Seveda, Taverna je zopet taka lokacija poleg ceste, se pravi, mora bit tud program primeren temu, vse je na ozvočenju. Skratka, to so spet zdaj drugačni programi, ampak imajo svojo funkcijo, ne. Skratka, zanimivost, morda je, teh naših serij, da imajo vse neke tako funkcijo, oživljanje ali zelo funkcionalni so, v bistvu.

ŠTUKELJ CUSMA: Mhm. No, ampak, ko ste omenili, ne, so zabavni programi kljub vsemu, ne, v Mestnem muzeju, nekako. Pripeljete tudi klasične glasbe, ne. Letos bo gostovala Karmen Pečar.

HOUŠKA: Tako je. Tu se je treba povrnt nazaj, Mestni muzej ima to srečo, da imamo v igri dva atrija, dva prostora, zunanji atrij in notranji. V notranjem lahko akustično delamo, krasne koncerte, tudi ambient je izredno prijeten. Moram reči, en bolj prijetnih prostorov v katerih delam. Čeprav dvoran, to ni koncertna dvorana, kot vedno omenim. Ampak atmosfera pri koncertih je pa izredno prijetna. In, in imam včasih veliko rajši takšno atmosfero, kot neko sterilno koncertno dvorano. Tako, da seveda, v Mestnem muzeju imamo en poseben programski pristop in sicer, v okviru te serije poskušamo ljudem, našemu občinstvu, lahko rečem, da so zdaj že to kar stalni obiskovalci, na vsakem četrtku, kratka, vsak prihodnji teden predstaviti nekaj drugega. Vedno gre za tematske večere, ampak skačemo, dejansko iz enega glasbenega žanra v drugega. Od čiste klasike, do večera samospeva, do, do, pravega jazza, do eksperimentalne glasbe, do včasih nekoliko glasnejše glasbe, kar me vedno zabava, če imamo starejše občinstvo not, ki ne ve točno kaj bo na programu. Ampak, pridejo! To mi je všeč, da, da nam zdaj že po teh osmih letih, kratka, da nam že zaupajo in pridejo. Četudi ne poznajo tistega imena, če mogoče je nek glasbenik iz Nemčije, ali iz Avstrije, Italije ali pa tud Slovenec, mogoče še, nekdo neuveljavljen, ne, ampak pridejo.

ŠTUKELJ CUSMA: Mhm. No, ta vpetost programov na, v povezavi s prizorišči, ne, na tem področju imate gotovo zelo bogate izkušnje tudi vi, gospod Klemen Ramovš, saj, vaš festival je nekako, ima razpredeno mrežo po vsej Sloveniji. In predvsem koncerte na lepih, historičnih prizoriščih. Marsikatero prizorišče ste tudi s pomočjo festivala in teh koncertnih dogodkov jim vdihnili življenje. Je res?

RAMOVŠ: Ja, absolutno, ne. Že, če začnemo pri Radovljici, ne, če mi pred 32 leti ne bi začeli tam s festivalom, vprašanje ali bi bila graščina danes tako obnovljena kot je, ne. Definitivno, recimo, na gradu Pišce, ne, kjer je nocej koncert francoskega dua Caffè Europa, je jasno, ne, leta devetindevetdeset smo šli v nek rizik, vključili ta grad v, v, v festivalsko strukturo prostorov. Mislim, da je bil tud izjemno, izjemen odziv domačinov, ne, se pravi, vaščanov iz Pišec. Jaz sem, še februarja smo, mislim, s štirikolesnim pogonom, ne, z občinskim džipom komaj prišli do vhoda v gradu, a ne. Nekaj mesecev kasneje pa je z osebnim avtom brez problema, ne. In potem, a ne, 2005 so ta grad pričeli obnavljat, ne, smo bili, pač, v, v lokalni cerkvi svetega Mihaela, no, ampak od la, od dva deset naprej pa spet na tem gradu, ne. In, to je, recimo, en tak zelo klasičen primer, a ne, kaj lahko, recimo, naredi nek pogon, neka odločitev programska, ko nekaj vključiš v, v to, a ne. Rad bi navezal na to kar je kolega Domen Marinčič prej omenil, ne. Ravno ta, to kako krčit stroške festivala, ne, a ne, zdaj, če majčkeno poznaš, a ne, kakšna je finančna konstrukcija nekega festivala, ne, so stroški umetnikov, se pravi, stroški umetniškega programa, pravzaprav manjši del. Zagotovo manj kot polovica, ne, prej bližje tretjini, ne. Zdaj, v našem primeru je to tam nekje med 35 in 40 odstotki, a ne. Lansko leto, ko smo imeli izjemno močan, pač, umetniški, mislim, tud velik program, ki je bil seveda, smo si ga lahko privoščili zaradi evropskega sofinanciranja, je, se je ta odstotek nekoliko dvignil. Ampak, tukaj so določeni stroški s, enostavno, samim festivalskim pogonom, ne. Če hočeš, da to gre naprej, potem to, pač, potrebuje neko gorivo, ne, v evrih, ne. In, tako, da zdaj, a ne, krčit število koncertov, a ne, to ni tista pot, a ne. ker tud če krčiš število koncertov se vsak koncert draži, a ne, ker se tisti splošni stroški razdelijo na manjše dele, ne, na manj, na manjše število koncertov. Tako, da tukaj je zelo pomemben kakšen odnos ima lokalna skupnost do nekega kulturnega programa, kako se lokalna skupnost v nečem vidi, a ne. Recimo, jaz sem zelo vesel, da ima Niko tako dobre izkušnje, ne, s Kopro, ne, ker imamo mi izrazito slabe izkušnje, ne, totalno nerazumevanje, ne. In tud, recimo, zdajle, če pogledamo v Posavju, ne, v zadnjih treh, štirih letih, ne, je šlo v obnovo sijajnih prostorov mislim, da tko, v grobi oceni, preko 16 milijonov evrov, ne. To je zdaj, seveda, obnovljeno, ne, kaj pa bomo zdaj s tem delali, zdaj je en velik problem dobit nekaj tisoč evrov, ne, da postaviš tja nek program, ne. In je to, pravzaprav, na nek način norčevanja iz denarja davkoplačevalcev, a ne. Vložiš v nekaj, a ne, kar bi lahko dalo ogromno enega impulza, pogona, vetra, ne. Se pravi, da mi to deželo, ne,

tud preko teh naših biserov, kulturne dediščine predstavljamo nekemu, nekemu širšemu okolju, ne. Ne samo, recimo, jugovzhodni Evropi, vsaj, Evropi, vsaj vsej Evropi, če ne še tudi Kitajski, Braziliji, Rusiji, ne. In, seveda, potem to reflektirat, gotov tud na nekem dogajanju v turizmu. Na nekem dogajanju pri storitvenih dejavnostih, posledično, seveda, odpiranje delovnih mest, a ne. Se pravi, tukaj pa postaja kultura tud neka zelo, zelo ekonomska kategorija. Ampak, če je neko vlaganje, a ne, recimo zdaj iz prve roke, Ministrstva za kulturo, 170 milijonov je državni proračun za kulturo, vse občine skupaj vlagajo 150 milijonov, se pravi, zelo podobno, a ne. ampak, kaj pa, ne? Kakšni programi, ne, ker v marsikakšnem okolju, ne, je, recimo že neka gasilska veselica, ne, maksimalni kulturni domet, a ne. Marsikje, a ne, so kurenti al pa noše, ne, tisto maksimalno kar intelektualno nekdo zmore, ne. Marsikje, a ne, neka, pač, povprečna folklor, ne, al kakor koli že, a ne. Zdaj, kakšno kulturo si želimo, ne. In zdaj, jaz upam, da bo Ministrstvo za kulturo le uspelo tud v samem konceptu kulturne politike, ne, nardit neke premike, ne, ki jih že več kot deset let, ne opažamo, ne. In trenutno, mislim, da dobro kaže, ne. Pred nami je nov nacionalni oziroma predlog novega nacionalnega programa za kulturo, ki je izrazito dober, ne. Zdaj, če bo podobno dober tudi zakon o kulturi, ki naj bi prišel v razpravo, mislim, da nekje v jeseni, ne. Ker še eno stvar mormo vedet, a ne, eno je seveda ta etabrirana organizacijska struktura, ne, določena shema javnih zavodov, kjer pač dela, kolkor pač dela, a ne – nekje boljše, nekje slabše, ne. Nevladne organizacije, ne, so, recimo, znotraj Slovenije, ne, na izjemno nizkem področju, to se prav, da niso s strani države, vzpostavljeni mehanizmi, ki bi omogočal večje zaposlovanje, a ne. Konc koncev, ti maš lahko najboljše aparature, najboljše kompjuterje, vse, ne, najnovejšo tehniko, ne, ampak ljudje so tisti, ki, ki peljejo stvari naprej, a ne. In, recimo, evropsko povprečje, če je tam, mislim, da 6, 7 odstotkov prebivalstva, delovno aktivnega prebivalstva, je zaposlenega v nevladnem sektorju; recimo, nekatere države, ki so, mislim, to povprečje velja za Francijo, Nemčijo. Zdaj, nekatere države dosega celo višje odstotke, ne, recimo, Belgija, Nizozemska, prihajajo tam, mislim, 13, 14 odstotkov, ne, zelo visoko, ne, najvišje, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Medtem, ko Slovenija, ne, je pa tukaj čist na repu, a ne, v Sloveniji je ta odstotek 0,72, a ne. In jaz sem prepričan, da ga lahko, recimo, v treh, štirih letih, a ne, če bi odnosi bli nekoliko bolj zdravi, bolj stabilni, mi ga lahko spravimo zelo blizu evropskemu povprečju.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh. Jaz bi se navezala na to vašo misel: ljudje so tisti, ki peljejo stvari naprej, in pa ljudje so tisti, ki nekako sprejmejo nek festival za svojega. Morda bi ob tej priložnosti, ne, poslušajmo še pogovor z direktorjem ustanove Imago Sloveniae, kajti prav ta ustanova ima tudi pomembno vlogo pri oživljenju manjših središč. V okviru poletja, Imago Sloveniae, mislim, da pripravlja brezplačne koncerte v več kot dvajsetih slovenskih občinah in krajih, in seveda, ob podpori Zavoda za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra, organizira tudi Mednarodni glasbeni festival Poletje v stari Ljubljani. Poslušajmo, kaj je povedal gospod Janoš Kern.

JANOŠ KERN: Sedaj projekt združuje okrog 25 občin in, in krajev v Sloveniji, in sicer vsako leto pripravimo več kot sto koncertov, koncerti so tudi vedno dobro obiskani, ker v 25 letih je Imago Sloveniae postala blagovna znamka, ki nekako zagotavlja kakovost vsebin izvajalcev in pa tudi, bi rekel, dobro organizacijo. Kar kaže, mislim, da to publika zelo ceni, ne. Tako, da tud v letošnjem letu lahko rečem, da so bili vsi koncerti izjemno dobro obiskani, tako, da ravno obisk pravzaprav je, je tista nagrada, ne, ki, ki jo imamo mi kot organizatorji za ves trud, ki ga je potrebno vložiti za to, da speljemo tako velik projekt kot je Imago Sloveniae, s tako majhnimi sredstvi, ki jih dobimo vsako leto iz javnih virov. Recimo, to ni nobena tajna. Z ministrstva za kulturo dobimo samo 24000 evrov, kar je izjemno malo za ta kakovostni rang koncertov. In to razprostrajnenost projektov, mislim, Imago Sloveniae je, v bistvu, največji kulturni projekt v Sloveniji, na področju glasbe, sigurno. Imago Sloveniae ima tudi odlične povezave v mednarodnem prostoru, sodelujemo s 43 – timi državami, po celem svetu. In tudi zelo uspešno izvažamo slovensko kulturo v tujino, je pa težava v tem, da kljub visoki kakovosti, slovenska umetnost še nima prave vrednosti

v mednarodnem prostoru in brez osebnih povezav in tudi finančne podpore iz strani javnih virov oziroma države Slovenije, je to skoraj nemogoče. Tako, da v letošnjem letu, na žalost, ne bomo imeli nobenega gostovanja v tujini.

ŠTUKELJ CUSMA: No, specifika vašega Festivala Imago Sloveniae in Poletja v stari Ljubljani, je, da si obiskovali lahko koncerte in druge dogodke, nekako, ogledajo brezplačno. Kako vam uspeva to?

KERN: Z eno besedo, zelo težko. Ampak eden od ključnih ciljev Imago Sloveniae, je kulturno osveščanje, kulturna vzgoja in pa ustvarjanje kulturnih potreb, pravzaprav. To je, v bistvu, neke vrste pripravljavnica oziroma osveščanje publike za seznanjanje z vrhunsko umetnostjo, ker to je edini način, ne, nekako, da razširimo krog obiskovalcev koncertov, ki so sicer plačljivi. Zato, ker vsi, ki delamo na področju kulture, vemo, da se vedno bolj stara populacija obiskovalcev abonmajev, da mladi premalo prihajajo na koncerte resnih glasbenih vsebin, ne govorim samo o klasični glasbi, tudi o drugih, bolj zahtevnih vsebinah, in brez populizacijskih projektov, mislim, da bo resna kultura zgubila bitko z agresivno pop tujo produkcijo, predvsem in pa tudi določeno domačo produkcijo, ki jo nekako ne smatramo kot kakovostne.

ŠTUKELJ CUSMA: To je bil pogovor z Janošom Kernom, direktorjem ustanove Imago Sloveniae. Domen Marinčič, vas bi vprašala, se strinjate s tem, da je ena od rešitev, da urbana kultura, torej, prevaga nad to, roba, neko ruralno, ne. zadevo, ki mogoče nima takšne kakovostne vrednosti. Ampak ravno ta brezplačna, brezplačen dostop do koncertov, kako vi gledate na, na to?

MARINČIČ: To je tak dvorezen meč, ker v bistvu, hočemo vsi, a ne oziroma ne vem, ideja je, da bi bla, seveda, ta, ta kultura dostopna tkorekoč vsem, da ni ljudi, ki ne bi mogli priti na koncerte, zato, ker si tega ne bi mogli privoščiti, da ne smem bit odvisno od, nekak, položaja, a ne. In, ampak dvorezno je pa zato, ker so, velikokrat se potem zgodi, a ne, jaz mislim, da imamo v Sloveniji razmeroma, torej, po mojih izkušnjah, zelo veliko brezplačnih prireditev na področju klasične glasbe. In tega, nekako, v tujini ne poznam. In izkušnje so tudi, recimo, če v Sloveniji priredimo koncert in rečemo, da je pa, na, da se bo, da se bojo pa zbirali prostovoljni prispevki, ne dobimo na koncu tako rekoč nič, ampak dobesedno. In sicer, medtem, ko v tujini je pa to drugače, recimo, in v Nemčiji, v Švici, imam jaz dobre izkušnje, sicer je že nekaj let nazaj, ampak to je, tukaj je čisto nekaj drugače. In potem se sprašujemo, koliko ljudi je sploh tukaj pri nas, nekako, pripravljeno plačati, in potem, koliko oni potem sploh cenijo te stvari, a ne. Ker v bistvu, če, če človek nič ne plača, a ne, recimo, tud podobna stvar je, koliko, koliko, kolik je treba glasbo, v bistvu, ponuditi na internetu, brezplačno, a ne, na, ne vem, na You Tubu, na kakršnih kol, a ne, kjer si lahko človek glasbo, nekak, naloži na, na računalnik in jo potem posluša. Ker tukaj se res dogaja, da, recimo, a ne, glasbeniki moramo živeti od, od honorarjev, od, tudi od snemanj in vsega tega, in potem imajo, potem ljudje rečejo: Ja, ne bom kupil CD - ja, saj to je vse na internetu, itak, a ne. In to se, to je zdaj splošen problem ratal. In seveda je smiselno, mogoče kot, kot neka promocijska poteza, pokazati kakšen posnetek, predvajati kakšen posnetek, da tud kakšen koncert zastonj, recimo...Zdaj že tretjo sezono pripravljamo cikel koncertov stare glasbe v atriju, zarad, na Novem trgu v Ljubljani, stara glasba na Novem trgu, in tako naprej. No, in tam smo imeli samo prvo sezono, in smo poudarili to: prva sezona je, kot promocijska sezona, zastonj, potem smo pa majhno vstopnino načeli pobirati, na ne. In jaz mislim, da je tukaj, tukaj se je tole malo, bi rekel, mal preraslo te okvirje, bi rekel, promocijske, a ne. Če pomislimo, na drugih področjih, kjer kol, kar kol kupimo, moramo to plačati, a ne. Tudi jaz mislim, da na področju gledališča ni tako, da bi bilo kar vse zastonj. Ali pa, če grem v trgovino, mi tud ne da: ja, dans mam pa jogurt zastonj. To, to se ne zgodi, a ne, in, in ne vem, ne vem zakaj bi blo v gla, prav v glasbi, na področju glasbe, pa, zdaj pa čisto drugačna situacija. Jaz, jaz tega res nekako, nekako, ne, ne razumem. Je pa seveda, morebit, pa neko razmerje, se pravi, recimo, da z nekimi popusti in tko naprej, omogočimo ljudem, ki pa ne morejo plačati, da pa pridejo, a ne. In tudi, ne vem, to pa je pa malo individualno, zdaj, recimo, tud popusti, jaz tko nekako razmišljam, tega še nikjer nisem slišal, ampak recimo, mi mam vse možne popuste, recimo, do konca julija so zdaj karte na, na voljo po predprodajni 10 procentov znižani

ceni. Potem so razni popusti za družine, za skupine, za študente, za upokoјence. In ljudje so seveda veseli, da lahko to izkoristijo. Hkrati se pa ne zavedajo, da to, to ne pomeni, da morajo oni to izkoristiti. Oni bi lahko plačali celo več, bi lahko kupil, ne vem, zaradi mene kakšno karto več al pa pustili mal, malo več na blagajni. In moram reč, da bi, recimo, mislim, jaz lahko garantiram za Festival Radovljica, da bi mi ta, to zelo pametno vložili, in da bi ljudje tudi potem dobili več.

ŠTUKELJ CUSMA: Verjetno se strinjate, gospod Klemen Ramovš?

RAMOVŠ: Ja, zlo, ne, saj.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Je pa zanimivo, ne, zdaj mi smo pravzaprav razvili neko dost kompleksno politiko različnih popustov, ugodnosti, a ne, popusti so tam, od, se prav, osnovna cena je ta, osnovna cena vstopnice in, a ne, potem, vse ostalo je cenejše od osnovne cene, ne. Popust je od 10 do 50 procentov, zdaj, odvisno v, v kakšnem primeru, potem, tukaj nekaj malega brezplačnih vstopov, a ne, tukaj smo glede tega na podobnem, kot, recimo, v Evropi. Se prav, ne veliko, ampak nekaj pa. Potem, določene posebne cene, ne, recimo, pač, za, mi nimamo za, nekako, študente, upokoјence, pa vojake, ne, ampak smo pač izhajali iz socialne kategorije, da pač za socialno občutljive, ne, se prav, tist, ki ma, pač, manjši prihodek mesečno, ma neko posebno ceno, ne, ki je zelo, zelo ugodna, ne. Potem, a ne, recimo, družinski paket, a ne, potem tudi želimo, a ne, čim več poenostavit, pač, delo pred samo blagajno, da gre vse hitreje, s 5 procentnim popustom stimuliramo plačilo na transakcijski račun, a ne, da ni treba zdaj odvajati gotovine, čim manj, ne. Ampak nekak, seveda, ne, zdaj, več, ko mi poskušamo, to je zanimivo, a ne, več, ko odpiramo teh različnih popustov, različnih možnosti, viša se nam inkaso, ne, po koncertu. Tukaj nimamo še čist preštudirano, kako, ampak je pa povezava, ne, to se vid iz števil, ne. Da bolj, ko poskusimo narediti ugodno, več pride denarja, ne. Čeprav, a ne, zdaj tud vstopnica sama, to je samo ena manjša participacija, ne, pri nas je osnovna cena, v glavnem, 20 evrov po koncertu, a ne. Za otvoritveni, pa zaključni, 30, a ne. Potem pa tja, dol, najnižja cena, mislim, da je 5 evrov oziroma če vzamem družinski paket, a ne, je 15 evrov, za, kolkor je pač, ne, če jih je 10, bo pa evro pa pol, ena vstopnica, ne. Ampak več, več ko damo teh popustov, bolj pravzaprav se akumulira sredstva. Ampak, seveda, opažam pa, a ne, in to je neka psihologija v javnosti, a ne, da kultura bi pa, pač, morala biti zastoj, a ne, kultura je drugačna ne. To je zlo podobno kot ljudje razmišljajo o šolstvu, zdravstvu, a ne, mogoče so bili tam, zdaj v zadnjih letih, bolj uspešni, ne, ampak gotovo so to stvari, a ne, kjer seveda, je velika odgovornost, na nas, producentih, ampak je pa, seveda, odgovornost tud na kulturni politiki, a ne, kaj bo, recimo, v okviru mehanizmov delovanja kulture, a ne, kaj se da v tej smeri narediti? Ker zdaj, če bi mi naš festival prodajali samo po vstopnicah, a ne, bi morala bit cena enega sedeža, tam, blizu, 200 evrov, a ne. Se prav, vse, kar dobimo sponzorstva, subvencije, država, lokalne skupnosti, evropska sredstva, a ne, pravzaprav, znižujemo to ceno, da lahko potem, pač, nekemu damo vstopnico za pet evrov, deset evrov, en evro pa pol, ne,

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Ampak še zmeraj ljudje potem, nekak, ne vem, tud, recimo, če hočeš znižati, znižati naklodo neke publikacije, recimo, programskega lista, ne, sam rečt, da stane 1 evro, ne, ampak tisti evro bo težko dat, ne. Recimo, tud zanimiv je, recimo, ena moja osebna izkušnja, ne, tega neb nikol verjel, ne. Pred, mislim, tremi leti, ne, sem si ogledoval to sinagogo v Mariboru, ne, pač, a bo tam koncert, kjer bi postavil tko....Ne, prideta dva turista, ne, in gospod vpraša, če lahko fotografira, ne. In ona deklica, ki je bla tam, zlo prijazno reče: ja, seveda lahko, ne, ni problem, samo morte pa vstopnico plačati, a ne. Pravi: ja, kolk pa je? Je rekla: ja, en evro, ne. In se je obrnil in šel, ne. Tko, da ta, ta navajenost, ne, da more bit kulturna storitev, ne, brezplačna, ne, je uničujoča, ne. Na drugi strani je pa, seveda, treba tud poskrbet, a ne, da je pravzaprav dostopna vsakemu, a ne. Tud, recimo, pri REMA, ne, tem našem združenju, ne, tukaj nismo samo, daleč od tega, da bi bili samo slovenski festivali, tukaj je več kot 60 najuglednejših festivalov stare glasbe iz vse Evrope, a ne, tudi Domen je član, ne, REMA.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Ne, smo mel nekajkrat polemiko, debato ne, brezplačen vstop, de je res dostopno vsem, ali je vstopnina, ne? In nismo znali odgovort, kaj je boljše, ne. Ker, tko kot je rekel, Domen, ne, dvorezni meč, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh, najt neko ravnotežje, torej, ne.

RAMOVŠ: Ne, in tukaj bi bilo treba verjetno nardit nekaj na splošni klimi, ne, Gre, konec koncev, kako, za spoštovane do kulturnega dela. Saj tukaj ne gre, zdaj, samo za spoštovanje neke vrednote, gre tud za čist ekonomsko razumevanje. Zakaj pa nekemu ni problem kupit jogurt, ne?

ŠTUKELJ CUSMA: Mh. No, na tem mestu bi še Domen nekaj dodal, ja.

MARINČIČ: Ja, ja, ne, ker je, jaz ne razumem nikoli, zakaj zmeraj govorimo prav o teh stvareh, ravno sa, ravno samo pri glasbi, a ne. Zakaj, recimo, zakaj pa kino predstave, filmi niso zastonj, a ne? Jaz pa tega še nisem doživel, da bi šel v kino in bi bil, bi bila projekcija zastonj, vsaj ne spomnim, se.

RAMOVŠ: Mogoče, in mogoče je tam vam osebnega odnosa, ne. Ker zdaj, a ne, a veš, ko ti povabiš, ne, ljudi na koncert, ki ga, recimo, prirejaš, ne, te vsi poznajo, a ne, in potem, a ne, prijatljji pridejo, ne, in.

MARINČIČ: Težko zahteva denar.

RAMOVŠ: Je to zdaj nekaj domačijskega, mogoče, ne, ker lahko, po eni strani, pač, zelo prijetno deluje, ne, ker koncert je deleč od tega, da bi bil to samo glasbeni dogodek, a ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Koncert je družabni dogodek, a ne.

MARINČIČ: Ja, boš zaigral (nerazumljivo).

ŠTUKELJ CUSMA: Ja. No, mogoče poglejmo tukaj, gospod Niko Houška, zanima me še vaša izkušnja. Vi ste začeli s koncerti v Mestnem muzeju; so bili na začetku brezplačni, ampak potem so postali plačljivi dogodek po neki zmerni ceni. Kakšno je vaše gledanje?

HOUŠKA: Tako kot je bilo že zdaj v rundi povedano. Če, na začetku, če je neka motivacija, taka, da ti poskušaš ljudi spraviti v nek prostor, nek nov prostor, nekaj, če hočeš pozicionirat neko novo lokacijo, se mi zdi popolnoma normalno, da se jih promocijsko, recimo, brezplačno ljudi povabi tja, ne. Skratka, da neko, v nekem obdobju zadeva poteka brezplačno. In, seveda, takrat je, obisk je krasen in tko dalje, jaz mam tud take izkušnje iz Mestnega muzeja. Mi smo imeli, v bistvu, prva leta, mislim, da tri leta smo imeli celo, takrat brezplačno, obisk je bil izredno velik in tko dalje. Nakar smo se odločili, da je treba obisk malo omejiti, selekcionirat ga. skratka, da dejansko dobiš na dogodek tiste ljudi, ki si tega res želijo oziroma ki so željni tega in so pripravljani tudi investirat pet evrov. Takoj na začetku smo uvedli vstopnino 5 evrov, pol smo šli počasi še malo gor, tako, da je zdaj deset. Zakaj 10? Zato, ker tko kot sem že prej omenil, da to ni koncertno prizorišče – imamo takšne stole, ki niso ravno najbolj primerni in tko dalje. In tle ne moreš zahtevati več, čeprav bi, glede na kvaliteto programa, si upam trdit, da bi bil lahko program za 40 procentov, bi bile lahko cene za 40 procentov višje, ne. Ampak pač, tako je. Osebno, isto, enako zastopam tezo, da bi, da kultura naj ne bi bila zastonj nikol, ker dejansko ljudje tolk cenijo zadevo, kolikor plačajo. In verjetno se res odraža tu nekaka celotna klima pri vsem tem, da pač pričakujemo vsi, da bo to zastonj, ne. Bi pa morda tukaj omenil to, ne, da se, premalo se vidi pomen kulture oziroma celotnega tega sektorja. Kaj je vse kultura oziroma vsi ti ustvarjalci, ki v tem sektorju delajo, delamo, kaj generiramo v nekam prostoru? V našem mestu Ljubljana, v naši širši okolici, v naši državi, in tko dalje, ne. Klemen je že večkrat o tem govoril. In dejansko mislim, to so velike stvari, ki se generirajo s tem, generira se celoten turizem. Zdaj, jaz te tri projekte delam praktično zaradi turizma, paviljon na Kongresnem trgu, recimo, je projekt zaradi turizma tudi. Paviljon na Kongresnem trgu, recimo, je projekt, ki ga tudi financira, v veliki meri, Zavod za turizem ; me veseli, ker oni to vidijo, da je to pomembno. Skratka, to so stvari, ki se jih z nekim namenom dela. In če se to ceni, se to tud plačuje. Zdaj, jasno, v paviljonu ne moremo vstopnine pobirat, ker je, pač, prostor drugačen, nimamo, nimaš neke omejitve in tko dalje. Ljudje se sprehajajo. Ampak tudi, če vzamemo, na primer, tehtnejše festivale, v internacionalnem merilu in tko dalje, je to Salzburg,

ali je to, ne vem, (nerazumljivo) ali kjer koli, to so festivali, ki generirajo celotno regijo, tam, ne. In jaz mislim, da to je recimo ena taka stvar, mogoče ena iztočnica za

ŠTUKELJ CUSMA: Mh, mh. No, preden boste Klemen Ramovš še dokončali tole razmišljanje, bi, ko govorimo o festivalih, seveda ne moremo mimo Festivala Ljubljana, ki je lani praznoval 60 letnico, gre za najstarejši festival v, v Sloveniji. Kratko razmišljanje njegovega direktorja in umetniškega vodje, Darka Brleka, o Ljubljani kot o statusu neke kulturne prestolnice. Bomo videli! No, vi ste tudi predsednik Zveze evropskih festivalov, imate dober vpogled v dogajanje na tem kulturnem področju, na festivalskem področju v Evropi. Kje vidite Ljubljano kot festivalsko mesto? Je prepoznavna tudi v tujini?

DARKO BRLEK (direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana): Seveda, pa ne samo zaradi Festivala Ljubljana, ampak tudi zaradi vseh drugih festivalov, ki se v tem mestu odvijajo, ki imajo svoje specifične programe in so prav tako v evropskem vrhu, kar se njihovega žanra tiče.

ŠTUKELJ CUSMA: Je Ljubljana dovolj velika, da prenese toliko dogodkov tudi v poletnih mesecih?

BRLEK: Poglejte, ne gre samo za Ljubljančane, gre za obiskovalce iz celotne Slovenije, predvsem pa v zadnjem času opažamo izjemno povečanje tujcev, tako iz Italije, torej, sosednjih držav, Avstrije, Hrvaške in pa tudi sicer veliko število tujcev iz drugih držav, bolj oddaljenih. Tako, da jaz upam, da bo, da bo tudi država kot taka, prepoznala, torej, Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za finance, da je kultura, da kultura ni trošenje denarja, ampak je investiranje v nova delovna mesta, v razvoj. Poglej si primer Dunaja ali Salzburga, oni izjemno veliko investirajo ravno v kulturno, in zaradi tega imajo tudi imidž kulturnih prestolnic.

ŠTUKELJ CUSMA: Ljubljana bi torej lahko postala...

RAMOVŠ: Ja, ima imidž kulturnih prestolnic, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Ja, strinjam se.

RAMOVŠ: Je rekel kolega Darko, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Tako.

RAMOVŠ: Jaz bi omenil Dubrovnik, sicer je 800 kilometrov po cesti stran, ne, ampak nam je nekako le blizu, ne, ker tud velik del Slovencev hodi na počitnice v Dalmacijo. In Dubrovnik je znano mesto, ne. Zadnjič, podatek, ne, da samo z jahtami pride v Dubrovnik dva milijona in pol turistov, letno, ne. Zdaj, Dubrovnik ima svoj slovit festival, ne, ki mu daje tud nek ugled, ne. Verjeten te jahte pridejo tud zato tja, ker ma Dubrovnik ugledno, ugleden Brand, blagovno znamko, ne, se prav, svoje ime, ne. Čeprav turisti teh jaht najbrž ne pridejo na koncert, ne, kakor nekak sem seznanjen, majo ob desetih zvečer večerjo na jahti, a ne, morajo it ob šestih popoldan najkasneje domov spat, a ne, ne. Ampak in tud te ne, po, po tam v Knežjem dvorcu, pa še kje drugje, se zbirajo bolj feni, ne, ki pridejo v Dubrovnik zarad festivala in ki nimajo, nimajo kakšne velike finančne moči, kot obiskovalci, da bi zdaj trošili. Ampak ta Festival Dubrovnik, ne, tko kot je Brlek rekel, a ne, daje imidž mestu Dubrovnik in vleče nase, ne. In če vzamemo Dubrovnik kot festival, vprašanje, kako se bo ta jahtni turizem, recimo, razvijal naprej, ker bo pač neko manj pomembno mesto, tam nekje, v Južni Evropi, pa kdo bi šel pa tja pogledat, a ne, saj vidiš kje na sliki je, ne. In tud, a ne, recimo, če navežem še mogoče na tisto prej, a ne, recimo, glede vstopnic, ne. Ja, seveda, promocijsko ponudiš brezplačno, ne, včasih ma to tud neke čist ekonomske razloge, ker je dobro mogoče kaj brezplačno ponuditi, ampak vse kar mi festivali ponudimo obiskovalcem, zdaj, bodisi brezplačno, da je prost vstop, ne, bodisi, recimo, s tem, da je vrednost vstopnice nižja kot dejanska vrednost, a ne. Tud, recimo, en Salzburški festival, ne, tam manj kot polovico dobi z vstopnicami not, ostalo se pokriva iz subvencij in drugih virov, a ne. Mi mormo zagotavljat določene stroške, ne, ne, ljudje, ki pomagajo, ki sodelujejo pri pripravi enga festivala, najbrž oni ne boo to brezplačno delal, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh.

RAMOVŠ: Avion, vlak, avto, ne, gorivo, ki, da umetniki sploh pridejo, to najbrž ni brezplačno, ne, tiskarna ni brezplačna, potem, oglaševanje tudi ni brezplačno, hotel tud ni brezplačen, ne. Meni bi blo zlo fino,

da začnemo delat v eni taki brezevrski ekonomiji, a ne, bomo pač lahko delal fenomenalne programe, pa vse bo brezplačno.

MARINČIČ: To bi bilo super, ja, hotel za glasbenike, hotel brezplačen.

RAMOVŠ: Absolutno, absolutno brezplačno za obiskovalca, ampak brezplačno tudi za nas, a ne, ki to delamo. To bi bilo fino.

ŠTUKELJ CUSMA: No, ker se nam čas malce že izteka, mogoče, za konec, še misel oziroma vprašanje, kratko, in vaš odgovor. Se strinjate, da je dober festival, torej, izziv državi, lokalni skupnosti, izziv tudi mednarodni dejavnosti Slovenije? Domen.

MARINČIČ: Ja, seveda, izziv, mislim, žal je izziv, ker se je treba s tem, s tem nekak se moramo vsakodnevno s tem spopadat. Mislim, festival, jaz.

ŠTUKELJ CUSMA: Na tem področju lahko še veliko na, torej, naredimo?

MARINČIČ: Gotovo, ja.

ŠTUKELJ CUSMA: Mh. Niko.

HOUŠKA: Jaz bi ravno obrnil, jaz mislim, da je največji izziv prav za nas, za, za te, ki pripravljamo (nerazumljivo). Ja, to je to. Morda bolj za državo, posredno tudi, ampak mislim, da za nas je trenutno, sploh pa zdaj, v trenutni situaciji, največji izziv.

ŠTUKELJ CUSMA: Ne zdi se vam neznanka?

HOUŠKA: Ja, zaenkrat še ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Zaenkrat ne. Klemen.

RAMOVŠ: No, en dober festival je sijajen mehanizem, ne, da, država lažje unovči svoje potenciale, ne, da lažje proda svoje zaposlitvene kapacitete, ne. Se prav, da odpira nova delovna mesta, da se odprejo storitvene dejavnosti, ki so zunaj ekonomskega ali pa finančnega dometa nekega festivala. Ne, ker festival je kot tiger, ne, ne, in recimo, podobni so podatki od EPK – ja iz Maribora. Jaz sem zdajle zelo tesno povezan s pripravljanjem programa za Evropsko prestolnico kulture Maastricht 2018. Ne, in, recimo, za Maribor je dr. Bogomir Kovač rekel 5 evrov, ne, en vloženi evro prinese 5 evrov. Maastricht je rekel: en vloženi evro prinese 6 evrov, a ne, ampak to se dogaja zunaj festivala. Mi smo kot tisti sprožilec, a ne, ko naredi samo pik, ne, pol pa bum, ne.

ŠTUKELJ CUSMA: Tako. No, na tem mestu torej končajmo. Niko Houška, Klemen Ramovš, Domen Marinčič, najlepša hvala, da ste bili gostje današnje oddaje Studio ob sedemnajstih. Povezovala sem jo Anamarija Štukelj Cusma. Ob koncu pa še misel: krize pridejo in grejo, naša volja, ponos in uspešnost, pa gredo naprej, z ljubeznijo do lepega.

RAMOVŠ: Aaaah.

HOUŠKA: Hahaha, super.

V Rogatcu že 15. Likof na taberhi

Člani društev upokoencev (DU) s celotnega območja Obsotelja in Kozjanskega (Zveza DU Kozjansko) in domačini izpod Donačke gore pripravljajo pod okriljem Zavoda za kulturo, turizem in razvoj Rogatec že 15. etnografsko prireditev Likof na taberhi v avtentičnem okolju Muzeja na prostem Rogatec v soboto, 20. julija, ob 17. uri. Mlačev žita na tri različne načine (cepce, ročna mlatilnica, gepelj s kravjo vprego) in prikazi rokodelcev pripovedujejo zgodbo o nastajanju dandanes popolnoma samoumevnih materialnih dobrin. V doživljajskih delavnicah se obiskovalci lahko preizkusijo v rokodelskih tehnikah. Prireditev kot primer dobre prakse regionalnega sodelovanja letos dopolnjuje še večerno regijsko srečanje ljudskih pevcev in godcev v organizaciji slatinske izpostave **javnega sklada za kulturne dejavnosti**.

Na prireditvi prikažejo različne oblike spravila žita. (Foto dokumentacija zavoda)

ZAZVENELE SREDNJEVEŠKE BALADE

Tolmin – V petek, 17. maja, se je s svojo letošnjo premiero predstavila Gledališka skupina Zvonko. Mladi ustvarjalci so uprizorili Srednjeveške balade slovenskega pesnika **Janeza Menarta**. Gledalcem so tako približali srednji vek; Menart v baladah namreč prikazuje vsakdanje življenje in nekatere zgodovinske motive (na primer: preganjanje čarovnic, koroški kmečki upor in viteza Andreja Baumkircherja). Pogosto je izpostavljeno izrabljanje položaja plemstva, kar je kasneje tudi Tolminsko pognalo v punt.

Ustvarjalnost gimnazijcev sta vodila poklicna igralka in režiser. **Marjan Bevk** je pripravil izbor Menartovih balad, **Tjaša Hrovat** je predstavo nato režirala, v zaključni fazi pa se nam je Bevk ponovno pridružil. Igralci – dijaki so svoj polurni nastop izvedli prepričljivo. Predstavo so v ogled ponudili tudi osnovnim šolam, Tolmincem pa se bodo v okviru daljšega programa predstavili jeseni.

Gledališko skupino Zvonko Gimnazije Tolmin so ustanovili dijaki v šolskem letu 1993/94. Tako letos torej vstopa v 20. leto svojega delovanja. Kot zanimivost naj povemo, da se je tudi na samem začetku skupina spopadla s poezijo, saj so takrat interpretirali **Charlesa Baudelaira**. Njeno uspešno delovanje pa gre pripisati tako ustvarjalnosti in energiji številnih dijakov kot tudi močne podpore **Javnega sklada za kulturne dejavnosti**, Območna izpostava Tolmin, Občine Tolmin in Zveze kulturnih dejavnosti.

Milica Rutar, mentorica Gledališke skupine Zvonko Gimnazije Tolmin

V ZAODRJU SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA CELJE po nastopu v igri Čakajoč Godota. Foto: Zvonka Dalič Rink

Vipolže so ambiciozna naložba

NOVA GORICA, GORICA ▶ Minister za kulturo **Uroš Grilc** se je včeraj mudil na Goriškem. Poleg treh ključnih kulturnih institucij v Novi Gorici - Slovenskega narodnega gledališča, Goriške knjižnice Franceta Bevka in Goriškega muzeja -, si je ogledal še delovišče na gradu Vipolže v Goriških brdih, ki je največja trenutna investicija ministrstva za kulturo. *“Gre za zelo ambiciozno investicijo in izredno pomemben projekt, ki bo temu območju prispeval veliko, zlasti na področju kulturnega turizma,”* je poudaril Grilc, ki se je nato v Gorici srečal tudi s predstavniki kulturnih ustanov v zamejstvu. Pogovarjali so se tudi o tem, kako odpreti polje dialoga za čim boljše sodelovanje na področju kulture med družtv, ki delujejo v Sloveniji in slovenskimi v Italiji. Konkretno se bo to zgodilo skozi **javni sklad za kulturne dejavnosti**. Minister je poudaril tudi segment filmske vzgoje, kjer se načrtuje program dolgoročnega oblikovanja filmske kulture, v prvi fazi za otroke.

KF